

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X, nar. X
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Rudolfem Postlem
sídlem Masarykovo nám. 14, 441 01 Podbořany

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 30. 7. 2021, č. j. X, se zrušuje pro vady řízení a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 200 Kč, k rukám advokáta Mgr. Rudolfa Postla, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Podbořany, odboru životního prostředí (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 6. 2021, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 116 odst. 1 písm. e) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), kterého se měl dopustit tím, že z nedbalosti provedl činnosti podle § 17 odst. 1 vodního zákona v rozporu s platným souhlasem vodoprávního úřadu Městského úřadu Podbořany, odboru životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“), ze dne 15. 4. 2020, č. j. X, ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody - průzkumný hydrogeologický vrt HIV-1 jako zdroj vody na p. p. č. X a X v k. ú. X. Jednalo se přitom o činnosti spočívající v provedení průzkumného vrtu hlubšího, než bylo povoleno uvedeným souhlasem, kdy povolená hloubka byla do 40 m. Podle Informace o dílčích výsledcích kontroly geologických průzkumných prací byl proveden vrt do hloubky 51 m. Žalobce rovněž nezajistil měření hladin v okolních studních a dvě měření u pana X proběhla bez dozoru odpovědného řešitele.
2. Za tento přestupek byla žalobci podle § 116 odst. 2 písm. c) vodního zákona ve spojení s § 35 písm. b), a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), uložena pokuta ve výši 9 000 Kč. Podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky mu byla rovněž uložena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Z předloženého spisového materiálu vyplynulo, že žalobci byl vodoprávním úřadem dne 15. 4. 2020 udělen souhlas č. j. X ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem bylo následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání vody. Z Informace o dílčích výsledcích kontroly geologických průzkumných prací prováděných na p. č. X a X k. ú. X ze dne 18. 1. 2021 vyplynulo, že žalobce při provádění vrtných prací nesplnil některé podmínky stanovené zmíněným souhlasem.
4. Správní orgán I. stupně na základě shromážděných podkladů vydal dne 24. 2. 2021 rozhodnutí, kterým shledal žalobce vinným z výše označeného přestupku. Toho se měl dopustit tím, že provedl průzkumný vrt hlubší, než bylo povoleno uvedeným souhlasem, nepředložil závěrečnou zprávu o ukončení prací a nezajistil měření hladin v okolních studních a dvě měření u pana X proběhla bez dozoru odpovědného řešitele.
5. K odvolání žalobce žalovaný odvoláním napadené rozhodnutí zrušil. V novém rozhodnutí správní orgán I. stupně vypustil část výroku, v níž vinil žalobce z nepředložení závěrečné zprávy o ukončení prací. Zároveň z odůvodnění odstranil argumentaci týkající se neumožnění změření hloubky vrtu žalobcem. Ve zbytku setrval na původní argumentaci. Závěr o překročení povolené hloubky vrtu správní orgán I. stupně dovozoval z Informace o dílčích výsledcích kontroly geologických průzkumných prací prováděných na p. p. č. X a X k. ú. X ze dne 18. 1. 2021. Skutečnost, že nedošlo k měření hladin v okolních studních a některá měření proběhla bez dozoru odpovědného řešitele, vyplývá dle orgánu I. stupně z předběžné zprávy zasláné manželkou žalobce dne 17. 7. 2020, informace pana X ze dne

10.

7.

2020

a vyjádření pana X. Správní orgán I. stupně měl na základě výše uvedeného za to, že žalobce naplnil všechny znaky skutkové podstaty daného přestupku.

6. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně brojil žalobce odvoláním. Namítal zejména, že za způsob provedení prací byla odpovědná odborná firma, nikoli on. Tvrdil, že správní orgán I. stupně nepřihlédl k reálným možnostem žalobce kontrolovat hloubku vrtu a další postup prací prováděných odbornou firmou, a to i s přihlédnutím k jeho věku a absenci odborných znalostí. Dále doplnil písemnost nazvanou „Doplnění požadavků vyplývajících z výzvy MěÚ Podbořany, OŽP č. j. X“ ze dne 17. 6. 2021, která dle žalobce dokládá nezákonný postup správního orgánu I. stupně v posuzované přestupkové věci.
7. Žalovaný nepovažoval námitky žalobce za důvodné. Konstatoval, že žalobce odpovídal za provedení geologických prací bez ohledu na to, zda byly prováděny svépomocí nebo dodavatelsky oprávněnou osobou. Dle žalovaného nese držitel souhlasu s provedením geologických prací objektivní odpovědnost za výsledek. Samotné zadání daného úkonu jinému subjektu tak žalobce nezavazuje odpovědnosti za provedení vrtu v rozporu s uděleným souhlasem. Shodnou argumentaci použil žalovaný, i pokud jde o nezajištění měření hladin sousedních studní. Žalovaný proto dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem, odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
8. Žalobce ve včasné podané žalobě setrval na své předchozí argumentaci. Brojil proti tvrzení, že by provedl vrt hlubší, než bylo povoleno. Za provedení a výsledek prací odpovídala odborná firma, nikoli žalobce. Žalobce předpokládal, že odborná firma práce prováděla v souladu s právními předpisy a obsahem souhlasu s povolením vrtu. Bez odborných znalostí neměl reálnou možnost kontrolovat postup prováděných prací. Žalobci není možné klást za vinu ani absenci odpovědného řešitele u dvou měření, protože i za řádné provedení měření byla odpovědná odborná firma. Skutečnost, že se žalobce spolehl na odbornost firmu přitom nelze s přihlédnutím k jeho vysokému věku a zdravotnímu stavu označit za nedbalost. Správní orgány tak nesprávně posoudily otázku zavinění. Nedošlo ke zjištění skutečného stavu věci, neboť stanovisko odborné firmy nebylo vyžádáno. Žalobci pak nebylo poskytnuto přiměřené poučení v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“).
9. Žalobce dále namítal, že se v žádném případě nebránil měření hloubky vrtu. Vyjádřil se sice k účelnosti měření, nejednalo se však o nesouhlas s jeho provedením. Měření hloubky vrtu mělo být nařízeno formou usnesení, neboť se fakticky jedná o ohledání dle § 54 správního řádu.
10. Žalobce brojil také proti tvrzení, že nepředložil závěrečnou zprávu po dokončení prací. Práce totiž dosud nebyly žalobci předány jako dokončené.
11. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.
12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný vysvětlil, že pro situaci, kdy nositel práv a povinností dle souhlasu odpovídá za faktické jednání zhotovitele, použil v napadeném rozhodnutí pojem „objektivní odpovědnost“. Tím však není popřen princip subjektivní odpovědnosti za zavinění jako součásti subjektivní stránky skutkové podstaty. Žalobce dle žalovaného přestupek spáchal z nedbalosti. Ta spočívala v tom, že nemohl nevědět, že vrt

byl proveden do hloubky více než 40 m. Není možné předpokládat, že by odborný zhotovitel překročil rozsah díla o více než jednu čtvrtinu tajně, či omylem bez vědomí objednatele. Dle žalovaného není proto pro posouzení zavinění rozhodná možnost kontroly hloubky vrtu ze strany žalobce, ale skutečnost, že žalobce byl objednatelem prací a tudíž mu svědčila právní možnost stanovit rozsah díla. Informace Ministerstva životního prostředí ze dne 18. 1. 2021 založená ve spise obsahuje navíc odkaz na Protokol o průzkumném vrtu ze dne 6. 7. 2020 s uvedenou hloubkou vrtu 51 m. Obdobně žalovaný argumentoval i ve vztahu k nezajištění měření hladin okolních studní. Žalobcova nedbalost v tomto případě spočívala v tom, že připustil realizaci vrtu, aniž zajistil skutečnou možnost měření hladin okolních studní, když si rizika neprovedení měření musel být vědom. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

13. V replice k vyjádření žalovaného žalobce konstatoval, že žalovaný při posuzování zavinění vycházel pouze ze svého subjektivního přesvědčení, aniž by pro svá tvrzení uvedl konkrétní důkazy.
14. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Stěžejní žalobní námitkou je absence zavinění žalobce. Zavinění je přitom nutně třeba pro to, aby mohla nastat subjektivní odpovědnost. Zavinění je povinným znakem subjektivní stránky přestupku).
16. Podle § 13 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je fyzická osoba pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný. Podle § 15 odst. 1 téhož zákona se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění. Postačí přitom zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba zavinění úmyslného. Podle odst. 3 písm. a) téhož ustanovení je přestupek spáchán formou nedbalosti vědomé, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí. Podle písm. b) pak formou nedbalosti nevědomé, pokud nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.
17. Objektivní odpovědnost se odlišuje od subjektivní odpovědnosti tím, že se u ní nezkoumá zavinění - to znamená, že zavinění (tj. vnitřní psychický vztah jednajícího ke způsobenému následku) přitomno být může i nemusí, ale v praxi se tato otázka neřeší, protože odpovědnost je navázána na škodlivý následek.
18. Ve zde přezkoumávaném případě se správní orgány posouzení odpovědnosti žalobce za přestupkové jednání dostatečně nevěnovaly. V rozhodnutí správního orgánu I. stupně posouzení této otázky zcela absentuje. Žalovaný sice k námitce obsažené v odvolání v napadeném rozhodnutí konstatoval objektivní odpovědnost žalobce. Tu však, s výjimkou objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla, nelze aplikovat u fyzických osob. Svou argumentaci se žalovaný pokusil rozvést v písemném vyjádření k žalobě, když

uvedl, že není popřen princip subjektivní odpovědnosti za zavinění. Dle žalovaného žalobce nemohl nevědět o překročení povolené hloubky vrtu, a pokud jde o nezajištění měření hladin okolních studní, připustil realizaci vrtu, aniž by formou dohody zajistil skutečnou možnost měření hladin okolních studní, rizika neprovedení měření si přitom musel být vědom. Z konstantní judikatury správních soudů ale vyplývá, že žalovaný nemůže případné deficity důvodů přezkoumávaných rozhodnutí napravovat cestou vyjádření k žalobě, soud vychází výlučně z odůvodnění rozhodnutí, které přezkoumává (srov. rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58, a ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71).

19. V dalším řízení bude proto nutné, aby se žalovaný otázkou subjektivní odpovědnosti žalobce důkladně zabýval a své závěry dostatečně opřel o skutková zjištění. Bude také nutné, aby se žalovaný vyjádřil k tomu, zda vysoký věk a zdravotní stav žalobce mohly mít na posouzení zavinění žalobce nějaký vliv, jak žalobce již v odvolání namítal.
20. Námitku neposkytnutí přiměřeného poučení ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu soud za důvodnou nepovažoval. Jedná se o zcela obecnou námitku a soudu tak není zřejmé, o čem konkrétně měl správní orgán žalobce poučit a nepoučil. Lze proto jen konstatovat, že podle citovaného ustanovení poskytne správní orgán v souvislosti se svým úkonem dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Toto ustanovení tedy ukládá povinnost poskytnout účastníkům řízení pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli újmu, jde však o poučení účastníka řízení o jeho procesních nikoli hmotných právech.
21. K poslední námitce týkající se nedodání závěrečné zprávy se soud nevyjadřoval, protože ta neměla vztah k projednávané věci. Argumentace, proti níž žalobce brojí, se v rozhodnutí správního orgánu I. stupně neobjevila, protože byla žalovaným v jeho předchozím zrušujícím rozhodnutí shledána vadnou. Žalobce tuto skutečnost zjevně nereflektoval a proti uvedenému i přesto brojil. Stejně závěry platí i o neumožnění měření hloubky vrtu.
22. Vzhledem k tomu, že soud shledal stěžejní žalobní námitku důvodnou, zrušil postupem podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení, a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
23. V dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
24. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
25. V souzeném případě byl žalobce úspěšný, proto mu soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku žalobě dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků v celkové výši 4 000 Kč a odměnou právního zástupce za 3 úkony právní služby ve výši 9 300 Kč [3 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], náhradou hotových výdajů ve výši 900 Kč (3 paušály po 300 Kč za 3 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu). Soud uložil žalovanému, aby náklady řízení v celkové výši 14 200 Kč

uhradil žalobci k rukám jeho právního zástupce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 30. května 2022

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně